

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMO NR. XI-242
81 STRAIPSNIO PAPILDYMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-202**

2021 m. d. Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2021 m. kovo 26 d. sprendimo Nr. SV-S-71 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1.1 papunktį, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a :

Nepritarti Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 81 straipsnio papildymo įstatymo projektui Nr. XIVP-202 (toliau – Įstatymo projektas) dėl šių priežasčių:

1. Įstatymo projekto tikslas – siekiant sumažinti finansinę naštą baigusiems valstybės nefinansuojamas studijas asmenims, valstybės remiamų paskolų studijų kainai sumokėti palūkanas, kurios yra skaičiuojamos studijų metais ir per 5 metus po studijų pabaigos, apmokėti valstybės biudžeto lėšomis. Pažymėtina, kad valstybės remiamas paskolas reglamentuoja Valstybės remiamų paskolų studentams suteikimo, administravimo ir grąžinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 1 d. nutarimu Nr. 149 „Dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo įgyvendinimo“, kuriame numatytos palankios paskolų studentams teikimo sąlygos. Paskolos grąžinimo pradžia yra po 12 mėnesių nuo paskolos sutartyje nurodytos pradinės studijų pabaigos datos arba studijų nutraukimo datos, jei studijos nutrauktos anksčiau, negu studijų sutartyje nurodyta pradinė studijų pabaigos data. Paskolos grąžinimo trukmė yra 15 metų, išskyrus atvejus, kai nurodytas terminas baigtusi paskolos gavėjui sulaukus daugiau nei 65 metų. Paskolos gavėjui, kurio šeimos pajamos per mėnesį vienam šeimos nariui pastaruosius 6 mėnesius buvo ne daugiau kaip 50 procentų didesnės už valstybės remiamų pajamų dydį, nepavykus su kredito įstaiga susitarti dėl valstybės remiamos paskolos grąžinimo atidėjimo, valstybės remiamos paskolos grąžinimas gali būti atidėtas. Paskolos grąžinimo terminas gali būti atidėtas penkis kartus. Pagal dabartinį teisinį reglamentavimą, studentui pageidaujant, ir šiuo metu yra galimybė jo studijų laikotarpiu palūkanas apmokėti iš valstybės biudžeto lėšų, todėl studijuodamas asmuo gali nemokėti jokių paskolos grąžinimo įmokų. Taigi ir pagal dabartinį teisinį reglamentavimą valstybė yra sudariusi labai palankias sąlygas asmenims grąžinti valstybės remiamas paskolas.

2. Valstybinio studijų fondo duomenimis, vidutiniškai vieno asmens bendra visų pasiimtų paskolų suma pabaigus studijas siekia apie 1 490 Eur. Tokio dydžio paskolos grąžinimas, priskaičiuojant 2,1 proc. dydžio metines palūkanas per 15 metų laikotarpį, nėra didelė finansinė našta asmeniui, nes tokios paskolos grąžinimo mėnesinė įmoka yra apie 10 Eur; iš jų palūkanos sudaro nuo 0,01 iki 2,6 Eur, priklausomai nuo negrąžintos paskolos sumos. Pažymėtina, kad su paskolų grąžinimo sunkumais, kai vėluojama mokėti mėnesines įmokas ar neišgalima paskolos grąžinti laiku, susiduria tik apie 2 proc. paskolas studijoms paėmusių asmenų.

3. Preliminariai įvertinus asmenų, kurie pageidautų pasinaudoti valstybės remiamomis paskolomis, skaičių, Įstatymo projektui įgyvendinti reikėtų papildomų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų, kurios sudarytų apie 300–500 tūkst. Eur per metus, ir ši suma ateityje gali išaugti. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2002 m. sausio 14 d., 2011 m. gruodžio 22 d. ir kituose nutarimuose *inter alia* konstatavo, kad tarp žmogaus teisėtų interesų ir visuomenės bei valstybės reikmių turi būti pusiausvyra. Valstybė turi priedermę įgyvendinti ir kitas savo prievoles, todėl negalima mažinti finansinių įsipareigojimų asmenims, gavusiems ir turintiems grąžinti valstybės remiamas paskolas, neatsižvelgiant į visuomenės ir valstybės poreikius bei galimybes.

4. Siekiant pagerinti studijų prieinamumą pagal Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 2022 m. II ketvirtyje numatyta parengti I misijos (prioriteto) „Vienodos starto pozicijos visiems Lietuvos žmonėms“ 1.6.6 papunktyje nurodytą priemonę – Lietuvos aukštojo mokslo socialinės dimensijos tobulinimo veiklos planą pagal užsienio šalių patirtį.

Ministras Pirmininkas

Švietimo, mokslo ir sporto ministras